

Seminar pentru procurori și judecători:
**LEGIȘLAȚIA UE ÎN MATERIE DE DEȘEURI ȘI COMBATerea
 INFRAȚIUNILOR ÎN MATERIE DE DEȘEURI**

Dr Matthias Keller
 Președinte de instanță
 Tribunalul Administrativ din Aachen

**Rolul judecătorului național și al procurorului în aplicarea
 legislației privind deșeurilor și în combaterea infracțiunilor
 în materie de deșeuri -**

accentul pe trimiterile preliminare



Cu sprijinul programului "Cooperare cu Judecătorii
 Naționali în domeniul dreptului mediu" al Uniunii
 Europene.

1

Prefață

- Această prezentare are drept scop inițierea unui schimb de idei și de experiențe privind legislația UE în materie de deșeuri și combaterea infracțiunilor în materie de deșeuri în rândul practicienilor din domeniul dreptului din diferite state membre (discuție între colegi)
- Ea reflectă în mod inevitabil experiența mea practică în calitate de judecător specializat în drept administrativ activând în sistemul judiciar german.
- Sper că aspectele mai generale și mai puțin specifice pe care le-am ales sunt relevante și pentru activitatea dumneavoastră. Dacă doriți să adăugați și alte subiecte de interes pe parcursul prezentării, vă rog să o faceți.



Aștept cu nerăbdare discuția cu dumneavoastră!



Matthias Keller

2

Cuprins

- Rolul judecătorului național
- Controlul judiciar
- Trimiterea preliminară



3

Rolul judecătorului național



4

Judecătorul național este (aproape întotdeauna singurul) Judecător al Uniunii Europene!



Paris 2010- Le penseur CC BY-SA 2.0.Credit:
Daniel Stockman-Flickr: Paris 2010 Day 3-9

De ce?



5

Ordinea juridică a UE

Art. 19 (1) TUE

- **Curtea de Justiție** (jurisdicția conferită prin Tratat)

(...) asigură respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea tratatelor.

- **Statele membre** (jurisdicție în toate cauzele UE)

pentru (...) a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.



6

Știri de ultimă oră: CJUE- Hotărârea din 05.06.2023 Comisia contra Poloniei C 204/21 punctul 78:

„Curtea a hotărât că

al doilea alineat din articolul 19(1) Tratatul privind Uniunea Europeană,

- interpretat în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE,
- care impune statelor membre o obligație clară și precisă care nu este supusă niciunei condiții, în special în ceea ce privește independența și imparțialitatea instanțelor și a tribunalelor chemate să interpreteze și să aplice dreptul Uniunii și cerința potrivit căreia acestea trebuie să fie întâi stabilite prin lege,
- **are efect direct,**
- ceea ce înseamnă că nicio (!) dispoziție, jurisprudență sau practică din dreptul național contrară dispozițiilor respective din dreptul Uniunii, astfel cum este el interpretat de Curte, nu trebuie să fie aplicată.



7

Ordinea juridică a UE/ Piatra de temelie în articolul 267 TFUE:

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
este competentă să **se pronunțe cu titlu preliminar** cu privire la :

(a) interpretarea Tratatelor

(b) **validitatea** și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile UE



8

Partea întunecată și partea luminoasă a piramidei juridice

Conștientizarea / Înțelegerea / Interpretarea de către Judecătorul Național

Summum ius summa iniuria
(supremul drept, suprema nedreptate)

Complexitate, Neconcordanțe

Lipsa inspecției

Neexecutarea

Corupția

Recomandările ONU
Convenția de la Basel

Regulamentul privind transferurile de deșeuri

Directive:
„Deșeuri”,
„DEEE” și „RoHS”,
„ELV (vehiculele scoase din uz)”

Legea națională privind deșeurile /Dreptul penal

Legea locală privind deșeurile/ infracțiunile minore

ERA
EUROPEAN RESEARCH AND INNOVATION

EUROPEAN UNION

9

Setul de instrumente al Judecătorului Național (confruntat cu „partea întunecată” a piramidei)



▪ Trimiterea preliminară (articolul 267 TFUE):

„Directiva X/ Regulamentul Y / Decizia Z a/al UE este valabil/ă ?”

„Actul emis de UE trebuie să fie interpretat în felul acesta sau acela?”

▪ Supremația dreptului UE:

„Actul juridic al UE prevalează în fața actului național XY.”

„Efectul direct al directivelor (suficient de precise +necon condiționate) versus entitățile publice

▪ Interpretarea uniformă:

„În lumina dreptului UE, dreptul național urmează să fie interpretat în felul acesta sau acela.”



10

Trimiterea preliminară(articolul 267 TFUE) pe scurt ...

Potrivit procedurii de trimitere preliminară, Curtea de Justiție de la Luxemburg oferă răspunsuri la următoarele întrebări care pot apărea în fața unei instanțe naționale:

„Directiva X /Regulamentul Y/Decizia Z al/a UE este **valid/ă?**”

„Actul UE trebuie să fie **interpretat** în felul acesta sau acela?”



11

Controlul judiciar



12

Este acesta un deșeu (periculos)?
Numai atunci pot fi posibile sancțiuni (penale).



Sursa: www.iscrapapp.com/blog/how-to-get-scrap-metal-or-car-picked-up/

13

Judecătorul și deșeurile (I)



Paris 2010- La penseur CC BY-SA 2.0 Credit:
Daniel Stockman-Flickr Paris 2010 Day 3-9

Judecătorul național se gândește:

„Aș fi mai mult decât fericit dacă aș putea lăsa clasificarea
dificilă a deșeurilor și non-deșeurilor în sarcina experților de
la Autoritatea Națională pentru Deșeuri.”

Însă, acest gând nu duce prea departe ...

**„Deșeurile” sunt un concept juridic la fel
ca multe altele!**

(„act administrativ”, „contract”, „proprietate” etc.)

Statul de drept prevede că instanțele (penale) au ultimul cuvânt și
astfel exercită un control judiciar (deplin) nu unul limitat (cf.
articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene).



14

„Judecătorul și deșeurile (II)“



Paris 2010- Le penseur CC-BY-SA 2.0 Credit:
Daniel Stockman-Flickr: Paris 2010 Day 3-9

Judecătorul Hamlet încă se gândește,
dar acum trage concluziile corecte:

„Dacă o substanță este sau nu eliminată ca deșeu, și dacă deșeurile încetează să mai fie deșeuri, acest lucru este stabilit pentru fiecare caz în parte și interpretarea legii este în cele din urmă o chestiune care ține de competența instanțelor de judecată.”

(Cf. Orientărilor corespondente nr. 9, Intr. nr. 5)



15

Judecătorul și deșeurile (III)



Paris 2010- Le penseur CC-BY-SA 2.0 Credit:
Daniel Stockman-Flickr: Paris 2010 Day 3-9

Judecătorul nostru, Hamlet, nu poate să nu se gândească,
dar acum se gândește la curgerea timpului ...

Pentru a clasifica în mod convingător o substanță în categoria „deșeu sau non-deșeu” este nevoie - printre altele - de teste mai specifice - o privire foarte atentă asupra **istoricului și a viitorului probabil al obiectului.**



Vehicul uzat sau vehicul scos din uz (=„ELV vehicul scos din uz”) ?



16

▪ Ce sunt „deșeurile”?



17

Definiția deșeurilor în art. 3 alineatul 1 din Directiva cadru privind deșeurile

(Cf. art. 2 alineatul 1 din Convenția de la Basel)

Articolul 3 alineatul 1 din Directiva cadru privind deșeurile (la fel ca art. 2 nr. 1 din Convenția de la Basel)

Deșeuri înseamnă orice substanță sau obiect pe care deținătorul le

- aruncă
- sau are intenția să le arunce
- sau are obligația să le arunce.

Paris 2010- Le penseur CC BY-SA 2.0 Credit: Daniel Stockman-Flickr: Paris 2010 Day 3-9



De reținut: Definiția conține elemente **subiective** („intenționează să ...”) și **obiective** („are obligația să...”).

„Aruncare” are un înțeles amplu și trebuie înțeleasă într-un fel care este conform obiectivului („τέλος”) Directivei-cadru privind deșeurile.

18

CJUE definește deșeurile(I): „acțiunile deținătorului,, și „aruncarea”

„Clasificarea unei substanțe sau a unui obiect ca deșeu trebuie să fie dedusă în primul rând din **acțiunile deținătorului** și din înțelesul termenului „**arunca**”.”

C-188/07, *Commune de Mesquer*, alineatul 53.

C-263/05, *Comisia contra Italiei*, alineatul 32.



19

CJUE definind deșeurile (II): „a arunca”

- „Termenul „a arunca” trebuie interpretat ...

... având în vedere scopul Directivei (...) care (...) constă în protejarea sănătății oamenilor și a mediului împotriva efectelor nocive (...)

având în vedere articolul 191(2) din TFUE, care prevede că politica de mediu a Uniunii Europene constă în a ținti spre un nivel ridicat de protecție și trebuie să se bazeze, în special, pe principiul precauției și pe principiul potrivit căruia ar trebui luate măsuri preventive.

Rezultă că termenul „a arunca” și astfel conceptul de „deșeu” nu poate fi interpretat în sens restrictiv.”

C-188/07, *Commune de Mesquer*, alineatele 38 și 39.



20

Capcana juridică:

„solul contaminat neexcavat”



Art. 2 alineatul 1 (b) din Directiva cadru privind deșeurile
Următoarele trebuie **excluse din domeniul de aplicare**

„... teren (în situ) incluzând solul contaminat excavat ...”

lată capcana juridică:

Fosta jurisprudență a CJUE a avut o abordare diferită (!) în ceea ce privește cauzele implicând scurgeri de ulei:

Van de Walle, C-1/03 din 2004
Commune de Mesquer, C-188/07 din 2008



21

Dacă este relevant pentru cauza dumneavoastră,

dacă „solul contaminat neexcavat”
intră în domeniul de aplicare al Directivei cadru privind deșeurile,

Puteți sau sunteți obligați să adresați Curții de Justiție o întrebare legată de interpretarea juridică.



22

▪ Trimiterea preliminară



23

Din nou: art. 267 TFUE

Temeiul juridic este articolul 267 TFUE:

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă **să se pronunțe, cu titlu preliminar**, în legătură cu:

(a) **interpretarea** tratatelor

(b) **validitatea** și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii



24

În primul rând: Citiți Recomandările (noi) !!!

Jurnalul Oficial 2019/C 380/01 și pagina de internet a CJUE:

**„Recomandări către instanțele și tribunalele naționale privind inițierea procedurii privind întrebările preliminare”
din 08 noiembrie 2019**

Notă de subsol:

Recomandările de mai sus sunt complexe.

Cererea ar trebui formulată numai după citirea acestor recomandări de către judecătorii naționali.



25

Judecătorii și Avocații Generali la Curtea de Justiție a Uniunii Europene



Haiдеți să ne punem în locul lor și să discutăm despre ce pot ei aștepta de la noi atunci când le adresăm întrebări privind **validitatea și/sau interpretarea** dreptului UE în cadrul unei întrebări preliminare conform art. 267 TFUE.



26

Judecătorul național are „dreptul de trimitere o întrebare” pentru o decizie preliminară ...

Potrivit art. 267 din TFEU, o instanță națională „poate” cere CJUE să pronunțe o decizie preliminară dacă consideră că este necesară o astfel de decizie.

Această latitudine amplă privind trimiterea este de asemenea un drept **care nu poate fi suprimat de dreptul procedural național**.

Cartesio, C-210/06 Rn. 88:

„Articolul 267 din TFUE (anterior 234 CE) conferă instanțelor naționale dreptul - și, acolo unde este cazul, le impune obligația - de a face o cerere de decizie preliminară, imediat ce instanța națională percepe fie din oficiu sau la solicitarea părților faptul că fondul cauzei ridică unul din punctele prevăzute în primul alineat din articolul 234 CE. Rezultă că instanțele naționale au cea mai mare latitudine când vine vorba despre trimiterea spețelor la Curte dacă consideră că un caz aflat pe rolul lor ridică întrebări legate de interpretarea dispozițiilor dreptului comunitar, sau examinarea validității lor și care necesită o decizie din partea lor.”



27

Judecătorul național poate avea „datoria de a trimite o întrebare” pentru o decizie preliminară ...

Există o „datorie de a trimite o întrebare”

- atunci când instanțele judecă spețele în **ultimă instanță**
(*Parfums Christian Dior, C-337/95, alineatul 26 /CILFIT*)
- Și pentru toate instanțele care se pronunță asupra validității dreptului UE
(*Foto-Frost, 314/85*)



28

Doctrina *CILFIT* a „acte clair” și „acte éclairé”

(= o scutire de la obligația de a trimite o întrebare pentru care instanța națională trebuie să furnizeze motive)

Potrivit doctrinei *CILFIT* (283/81) „instanțele sunt scutite de datoria de a trimite o întrebare în **trei situații** ...

- ❖ „**irelevanța**”: întrebarea este irelevantă pentru soluționarea litigiului
- ❖ „**acte éclairé**”: dispoziția în chestiune din dreptul UE a fost deja interpretată de Curte
- ❖ „**acte clair**”: interpretarea corectă a dreptului UE este atât de evidentă încât nu există motiv pentru nicio îndoială justificată.

Notă:

Doctrina *CILFIT* a fost recent „confirmată, dar actualizată”

Printr-o hotărâre a CJUE din 6 octombrie 2021 pronunțată în cauza *Conorzio Italian Management C-561/19*:

O **expunere de motive** trebuie să arate de ce instanța a considerat că au fost îndeplinite criteriile *Cilfit*/... (răspunderea Köbler?).



29

Uneori nu este clar dacă este vorba despre un „acte clair”! C-683/19 (pendinte)



Sursa: Spain's news

- În opinia **Curtii Supreme spaniole**, o anumită cerință din dreptul UE a constituit un „**acte clair**”, ceea ce însemna că nu a fost necesară nicio solicitare de decizie preliminară.
- Însă, **Curtea Constituțională a Spaniei** a casat hotărârea respectivă. Curtea Constituțională a reținut că Curtea Supremă greșise constatând existența unui „acte clair” și, astfel, încălcase drepturile constituționale în măsura în care declarase că dreptul național era incompatibil cu dreptul UE fără să fi trimis în prealabil Curtii de Justiție a Uniunii Europene o solicitare de decizie preliminară.
- În urma hotărârii respective, **Curtea Supremă** a transmis **Curtii de Justiție a Uniunii Europene** o solicitare de decizie preliminară.

Curtea Constituțională din țara dumneavoastră efectuează o astfel de revizuire din punct de vedere constituțional a „datoriei de a trimite o cerere de decizie preliminară” către CJUE?

Internet: LACCHI, Revizuirea de către Curțile Constituționale a obligației instanțelor naționale de recurs de a trimite o întrebare preliminară (...), Revista de drept german, Vol. 16 nr. 06 (2015) 1663.

Pentru a vedea în context mai amplu:

CJUE din 6 oct 2021, *Conorzio C-561/19*

(să nu uităm de **Opinia elocventă exprimată de AG Bobek**)



30

Sfat practic



31

Elementele esențiale ale unei cereri de decizie preliminară

(cf. Anexei la Recomandări,
Jurnalul Oficial 2019/C 380/01)



32

1. Instanța sau tribunalul de trimitere

Cererea de decizie preliminară trebuie să indice instanța sau tribunalul de trimitere și, acolo unde este cazul, camera sau completul de judecată care face trimiterea, și trebuie să includă toate datele de contact ale instanței sau tribunalului respectiv, pentru a facilita contactul ulterior dintre instanța sau tribunalul respectiv și Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatele 3 până la 7)



33

2. Părțile din acțiunea principală și reprezentanții acestora

Atunci când se dovedește necesar în scopul protejării datelor cu caracter personal, **instanța sau tribunalul de trimitere va anonimiza cererea de decizie preliminară** și, în acest scop, trebuie să redacteze numele persoanelor fizice la care se face referire în trimitere sau care sunt implicate în litigiul din acțiunea principală precum și toate datele care ar putea permite identificarea acestora.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatul 21/22)



34

3. Obiectul litigiului din acțiunea principală și faptele relevante

Instanța sau tribunalul de trimitere trebuie să descrie pe scurt litigiul din acțiunea principală și constatările sau faptele relevante, astfel cum au fost ele stabilite de instanța sau tribunalul respectiv.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatul 15)



35

4. Dispozițiile legale relevante

Cererea de decizie preliminară **trebuie să conțină trimeri specifice la dispozițiile din dreptul național aplicabile în cazul faptelor care fac obiectul litigiului din acțiunea principală, inclusiv orice jurisprudență relevantă, precum și dispozițiile din dreptul UE a căror interpretare este solicitată sau a căror validitate este contestată.**

Trimerile respective trebuie să fie cuprinzătoare și trebuie să includă titlul sau referirile exacte la dispozițiile în chestiune, precum și trimeri către locul unde sunt publicate. Dacă este posibil, referirile la jurisprudență ar trebui să includă și numărul ECLI („**Identificatorul European de Jurisprudență**”) al deciziei respective.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatele 15 și 16)



36

5. Temeiuri pentru trimiterea preliminară

Curtea se poate pronunța cu privire la solicitarea de decizie preliminară numai dacă dreptul UE este aplicabil în speța care face obiectul acțiunii principale. Instanța sau tribunalul de trimitere trebuie să indice așadar motivele care au determinat-o să adreseze întrebarea despre interpretarea sau validitatea dispozițiilor din dreptul UE, și raportul dintre dispozițiile respective și legislația națională aplicabilă în acțiunea principală. Dacă consideră util în scopul înțelegerii cauzei, instanța sau tribunalul de trimitere poate prezenta aici argumentele invocate de părți în această privință.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01

alineatele 8 până la 11 și 15 până la 18)



37

6. Întrebările trimise pentru o decizie preliminară

„Instanța sau tribunalul de trimitere trebuie să adreseze Curții întrebările preliminare într-o parte distinctă și în mod clar individualizată a deciziei de trimitere. **Ele trebuie să fie comprehensibile prin ele însele**, fără să fie necesară raportarea la expunerea de motive a cererii.

În măsura în care este posibil, **instanța sau tribunalul de trimitere ar trebuie să indice pe scurt și opinia sa privind răspunsul** care urmează să fie oferit la întrebările trimise pentru o decizie preliminară.”

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatul 19)



38

7. Posibilitatea de a fi necesar un tratament specific

În cele din urmă, atunci când instanța sau tribunalul de trimitere consideră că cererea pe care o trimite Curții de Justiție a Uniunii Europene trebuie administrată într-un anumit fel, atât din punct de vedere al nevoii de a păstra **caracterul anonim** al persoanelor implicate în litigiul din acțiunea principală cât și în ceea ce privește **rapiditatea** cu care poate fi procesată cererea de către Curte, **motivele pentru un astfel de tratament trebuie indicate în detaliu** în cererea de decizie preliminară precum și în orice scrisoare de motivare.

(cf. Anexei la Recomandări, 2019/C 380/01 alineatul 33 și următoarele)



39

Aspectele formale ale cererii de decizie preliminară (I)

Cererile de decizie preliminară trebuie depuse într-o **formă care facilitează prelucrarea electronică de către Curte** și, în special, care permite scanarea acestora și aplicarea recunoașterii optice a caracterelor. În acest scop:

- cererea ar trebui să fie tehnoredactată pe **hârtie albă, fără linii, de dimensiunea A4**,
- textul ar trebui redactat cu un **font utilizat frecvent** (cum ar fi Times New Roman, Courier sau Arial), de cel puțin 12 puncte în corpul textului și cel puțin 10 puncte pentru notele de subsol, cu o distanță de 1,5 între rânduri și margini verticale la cel puțin 2,5 cm (sus, jos, stânga și dreapta paginii), și
- toate paginile cererii, și alineatele pe care le conțin, ar să fie **numerate în ordine**.



40

Aspectele formale ale cererii pentru o decizie preliminară (II)

Va fi trimisă la Grefa Curții împreună cu dosarul cauzei din acțiunea principală, fie prin e-mail

DDP-GrefeCour@curia.europa.eu

sau prin scrisoare recomandată la adresa

**Registry of the Court of Justice
Rue du Fort Niedergrünwald,
L-2925 Luxembourg, LUXEMBOURG.**

În cazul unei cereri de aplicare a **procedurii accelerate** sau a procedurii urgente, se recomandă ca metoda preferată de transmitere a cererii de decizie preliminară și a versiunii editabile a cererii respective să fie prin e-mail.



41

Vremurile moderne...

Sau chiar mai mult în modul e-Justiție modern ...

Ați auzit vreodată de **aplicația e-Curia??**

(Experiența mea personală în cauza C-112/19 este destul de bună)



42

Canale de transmitere recomandate de Curte

(1) Depunerea cererii de decizie preliminară
(sau a celorlalte documente legate de cererea respectivă):

–Cererea originală de decizie preliminară (sau celelalte documente legate de cererea respectivă): se vor trimite prin aplicația **e-Curia**. Regulile de acces la aplicație, care este gratuită și sigură, și condițiile de utilizare a **e-Curia**, sunt disponibile aici:

– https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/en/

–Versiunea editabilă a cererii de decizie preliminară (sau a celorlalte documente legate de aceasta):

DDP-GrefeCour@curia.europa.eu



43

În cele din urmă, dar nu mai puțin important ...

(2) Transmiterea **deciziei finale către instanța** sau tribunalul **de trimitere**

(anonimizată, dacă este cazul,
inclusiv în scopul postării ei online),

Urmare a deciziei Curții cu privire la cerere de decizie preliminară:

Follow-up-DDP@curia.europa.eu



44

Vă mulțumesc pentru atenție!



